

Betænkning afgivet af Arbejdsmarkedsudvalget den 24. maj 2006

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af udlændingeloven

(Ændring af reglerne om meddelelse af opholdstilladelse på grundlag af beskæftigelse til statsborgere i Estland, Letland, Litauen, Polen, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet og Ungarn samt til statsborgere i Bulgarien og Rumænien m.v.)

[af integrationsministeren (Rikke Hvilshøj)]

1. Ændringsforslag

Integrationsministeren har stillet 7 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 27. april 2006 og var til 1. behandling den 4. maj 2006. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Arbejdsmarkedsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 2 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og integrationsministeren sendte den 21. april 2006 dette udkast til udvalget, jf. L 235 – bilag 1. Den 2. maj 2006 sendte integrationsministeren de indkomne høringssvar og den 3. maj 2006 sendte integrationsministeren et notat herom til udvalget.

Den 23. maj 2006 sendte integrationsministeren yderligere høringssvar og et supplerende høringssnotat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget skriftlige henvendelser fra Dansk Landbrug og Rejsearbejdere.dk.

Beskæftigelsesministeren har over for udvalget kommenteret de skriftlige henvendelser.

Deputationer

Endvidere har Dansk Landbrug mundtligt over for udvalget redegjort for deres holdning til lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 2 spørgsmål til integrationsministeren til skriftlig besvarelse, som beskæftigelsesministeren har besvaret.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (V, S, KF, RV og SF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Det Radikale Venstres medlem af udvalget glæder sig over, at østaftalen med denne lov nu er under udfasning og at overgangsordningen helt er væk om senest 3 år. Det Radikale Venstre er en del af forliget bag østaftalen og stemmer derfor for lovforslaget. Det Radikale Venstre havde helst set østaftalen helt afskaffet, men har valgt at tilslutte sig forliget for at presse på for en hurtig udfasning.

I Det Radikale Venstres optik er opgaven nu at få arbejdskraft til Danmark snarere end at holde folk ude.

Det er derfor særlig tilfredsstillende, at loven åbner op for, at de brancher, som har flaskehalsproblemer, gradvis kan blive fritaget fra østaftalen, så de uhindret kan rekruttere arbejdskraft i de nye EU-lande. Det Radikale Venstre vil presse på for, at forligskredsen hurtigst muligt enes om disse fritagelser. Det Radikale Venstre ser frem til, at myndighederne jf. forligsaftalen skal lave et katalog over, hvordan det kan gøres lettere at hente arbejdskraft udefra.

Det Radikale Venstre vil for god ordens skyld pointere, at ansættelse af udenlandsk arbejdskraft selvfølgelig skal ske på danske løn- og ansættelsesvilkår. Hensigten med at udfase østaftalen er at løse mangelen på arbejdskraft og styrke den økonomiske vækst i Danmark og de nye EU-lande – ikke at åbne op for, at eksempelvis udenlandske chauffører skal køre indenlandsk transport i Danmark til 30 kr. i timen.

Det Radikale Venstre ser det som et stort fremskridt, at overenskomstdækkede virksomheder fremover kan få forhåndsgodkendt ansatte fra de nye EU-lande, så de ikke behøver at afvente sagsbehandlingen i Udlændingestyrelsen. Sagsbehandlingen i Udlændingestyrelsen er generelt for lang og omstændelig og udgør i mange tilfælde den største barriere for virksomheder, som ønsker udenlandsk arbejdskraft hertil. Forhåndsgodkendelsen kommer også til at omfatte højtuddannet arbejdskraft, selvom de er ansat på individuelle kontrakter. Det opfatter Det Radikale Venstre som særlig vigtigt – sammen med de lofter over sagsbehandlingstiderne, som også fremgår af det nye østtaftaleforlig.

Det Radikale Venstre har ikke set nogen dokumentation, hverken fra Danmark eller fra de øvrige »gamle« EU-lande, for, at arbejdskraft fra de »nye« EU-lande har haft en negativ indflydelse på lønniveauet eller på ledigheden i de gamle EU-lande. Tværtimod har den udenlandske arbejdskraft bidraget positivt til de gamle EU-landes økonomier. Det dokumenteres i mindst tre rapporter fra henholdsvis Rambøll Management, Nordisk Ministerråd og Europa-Kommissionen. Rapporterne dokumenterer også, at det ikke har været tilstedeværelsen af en overgangsordning, der har været afgørende for, hvor mange arbejdstagere fra de nye EU-lande som har søgt til de gamle EU-lande. På denne baggrund har flere EU-lande, herunder Finland og Spanien, i modsætning til Danmark valgt ikke at opretholde deres overgangsordning.

Overgangsordninger som østaftalen opleves af de nye EU-lande som en urimelig forskelsbehandling af EU-borgere. Det Radikale Venstre ønsker, at alle borgere i EU skal være ligestillede, når det gælder muligheden for at arbejde uden for eget lands grænser – uanset om man kommer fra Polen eller fra Italien. Arbejdskraftens frie bevægelighed er en fordel ikke kun for Danmark, men også for den økonomiske udvikling i de nye EU-lande. Derfor er det kun med udfasningen som baggrund, at Det Radikale Venstre kan acceptere den forlængelse af østaftalen, som loven her lægger op til.

Et *mindretal* i udvalget (DF og EL) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet stemmer hverken for eller imod de stillede ændringsforslag.

Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget vurderer, at der, med de ændringer i overgangsordningen for østudvidelsen, som lovforslaget indebærer, er sket et så stort indgreb i østaftalen, at den faktisk ikke er eksisterende. Det er Dansk Folkepartis opfattelse, at muligheden for tilgang til det danske arbejdsmarked nu er næsten helt åben. Det vil medføre et pres på den danske arbejder og den danske aftalemodel, som Dansk Folkeparti ikke kan acceptere.

Det er sørgeligt, at Venstre, Det Konservative Folkeparti, Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti vægter Europas indre marked højere end at sikre arbejdspladser til den danske arbejdsstyrke.

Enhedslistens medlem af udvalget havde i forløbet op til fornyelsen af østaftalen den 5. april 2006 ønsket at indtræde som aftalepart med henblik på at få indflydelse på fornyelsen. Det skyldes, at den oprindelige aftales bestemmelser om, at østarbejdere ikke skulle have adgang til dagpenge og kontanthjælp, hvis de mistede deres job, blev ophævet på baggrund af en henvendelse fra Europa-Kommissionen. Dermed var Enhedslistens centrale anke mod den oprindelige aftale bortfaldet.

Desværre var forligspartierne ikke indstillet på at lade Enhedslisten indgå i forhandlingerne op til aftalens fornyelse, og det har betydet, at aftalen på en række punkter overhovedet ikke svarer på de udfordringer, østudvidelsen har betydet for løn og arbejdsforhold på det danske arbejdsmarked.

Med aftalens udmøntning i dette lovforslag er der reelt tale om et svigt over for de arbejdere og deres fagforeninger, som med alle til rådighed stående midler kæmper for deres overenskomstmæssige rettigheder og mod arbejdsgivernes misbrug af billig arbejdskraft fra de nye EU lande.

Et tydeligt tegn på, at forligspartierne ikke har fattet omfanget af de problemer, som østudvidelsen i kombination med principperne i EU's indre marked og arbejdskraftens fri bevægelighed har betydet i form af arbejdsgiveres og private bygherrers misbrug af billig arbejdskraft, er, at de i bemærkningerne til lovforslaget konstaterer, at »udviklingen i Danmark efter EU-udvidelsen den 1. maj 2004 er forløbet hensigtsmæssigt«.

Det kan kun betegnes som sludder. De danske fagforeninger melder om kraftigt stigende problemer med arbejdsgivere, der misbruger udstationering til at undergrave bestemmelserne i østaftalen. Og samtidig florerer misbrug af illegal arbejdskraft i stadig større grad. Hvor omfangsrigt dette misbrug er, har ingen et overblik over.

Når forligspartierne kun forholder sig til udstedelsen af opholds- og arbejdstilladelser i overensstemmelse med østaftalen, lukker de øjnene for de reelle problemer, nemlig udstationering, omgåelse af østaftalen og brug af illegal arbejdskraft.

Derudover har forligskredsen også indført en uhørt udemokratisk bemyndigelse til, at de selv uden yderligere lovbehandling kan ændre i de bestemmelser, som er fastlagt i lovforslaget. Det fremgår klokkeklart af bemærkningernes pkt. 5.3.3. Bemyndigelsen giver forligspartierne mulighed for gennem egen selvtilstrækkelighed at ophæve kravet om opholdstilladelse indenfor særlige brancher, hvis de selv samme partier vurderer, at der er tale om brancher med flaskehalsproblemer.

Desuden fremgår det af bemærkningerne til lovforslaget, at forligspartierne allerede nu har aftalt en udfasning af Østaftalen frem mod en afvikling den 1. maj 2009. En del af udfasningsplanen består i allerede fra årsskiftet 2006/2007 at tillade forhåndsgodkendelser af ikkeoverenskomstdækkede virksomheder, hvilket vil betyde endnu ringere mulighed for kontrol med ordnede løn og arbejdsforhold.

Alt i alt er lovforslaget og de tilhørende bemærkninger udtryk for en foragt over for de faglige organisationers berettigede krav om lovgivernes hjælp til at sikre ordentlige løn og arbejdsforhold på det danske arbejdsmarked.

Siumut, Tjóðveldisflokkurin, Fólkaflokkurin og Inuit Ataqatigiit var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Af *integrationsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (V, S, KF, RV og SF):

Til § 1

1) I det under *nr. 2* foreslåede § 9 a, *stk. 11, 1. pkt.*, ændres »Hvis en virksomhed, der er etableret i Danmark, har indgået en kollektiv overenskomst om løn- og arbejdsforhold med en dansk lønmodtagerorganisation, jf. *stk. 5, nr. 1*, kan Udlændingestyrelsen godkende, at virksomheden ansætter« til: »Hvis en herværende arbejdsgiver har indgået en gældende dansk overenskomst, hvor der som aftalepart på lønmodtagersiden mindst er tale om en lokal fagforening, som er medlem af en landsdækkende lønmodtagerorganisation, jf. *stk. 5, nr. 1*, kan Udlændingestyrelsen godkende, at arbejdsgiveren ansætter«.

[Sproglig præcisering]

2) I det under *nr. 2* foreslåede § 9 a, *stk. 12, 1. pkt.*, ændres »virksomhed« til: »herværende arbejdsgiver«.

[Sproglig præcisering]

3) I det under *nr. 2* foreslåede § 9 a, *stk. 13, 1. pkt.*, ændres »opnår ved anmeldelse til Udlændingestyrelsen ret til opholdstilladelse« til: »opnår ved anmeldelse til Udlændingestyrelsen ret til ophold og arbejde i tiden, indtil Udlændingestyrelsen har taget stilling til, om udlændingen kan meddeles opholdstilladelse«.

[Sproglig præcisering]

4) I det under *nr. 2* foreslåede § 9 a, *stk. 13, 2. pkt.*, ændres »Opholdstilladelsen« til: »Opholdstilladelse«.

[Sproglig præcisering]

5) I det under *nr. 4* foreslåede § 9 a, *stk. 17*, ændres »kollektiv overenskomst med en dansk lønmodtagerorganisation« til: »en gældende dansk overenskomst, hvor der som aftalepart på lønmodtagersiden mindst er tale om en lokal fagforening, som er medlem af en landsdækkende lønmodtagerorganisation«.

[Sproglig præcisering]

6) I det under *nr. 4* foreslåede § 9 a, *stk. 18*, ændres »opholdstilladelse« til: »opholds- og arbejdsstilladelse«.

[Lovteknisk præcisering]

Til § 2

7) I stk. 2, 2. pkt., ændres »sættes i kraft« til: »skal finde anvendelse for statsborgere i Bulgarien og Rumænien«.

[Sproglig præcisering]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1-4

De foreslåede ændringer af § 9 a, stk. 11 og 12, er præciseringer, der har til formål at bringe bestemmelserne i fuld sproglig overensstemmelse med udlændingelovens § 9 a, stk. 5, nr. 1.

Den foreslåede ændring af § 9 a, stk. 13, er en lovteknisk præcisering. Udlændingen har ikke formelt ret til opholds- og arbejdstilladelse, førend Udlændingestyrelsen – som det allerede fremgår af bemærkningerne til lovforslaget – har taget stilling til, om forhold som nævnt i udlændingelovens § 10 om udelukkelsesgrunde (indrejseforbud m.v.) er til hinder for udstedelse af opholds- og arbejdstilladelse. Det præciseres derfor, at anmeldelsen giver udlændingen ret til ophold og ret til at arbejde i overensstemmelse med vilkårene i arbejdsgiverens godkendelse i tiden, indtil Udlændingestyrelsen udsteder en opholds- og arbejdstilladelse.

Til nr. 5 og 6

Den foreslåede ændring af § 9 a, stk. 17, bringer den foreslåede bestemmelse i fuld sproglig overensstemmelse med udlændingelovens § 9 a, stk. 5, nr. 1.

Den foreslåede ændring af § 9 a, stk. 18, er en lovteknisk præcisering. Hvis forligskredsen træffer beslutning om, at statsborgere fra Estland, Letland, Litauen, Polen, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet og Ungarn skal fritages for krav om opholdstilladelse på særlige områder, skal disse samtidig fritages for arbejdstilladelse.

Til nr. 7

Den foreslåede ændring af § 2, stk. 2, er en sproglig præcisering.

Charlotte Antonsen (V) Erling Bonnesen (V) fmd. Inger Støjberg (V) Marion Pedersen (V)

Jens Vibjerg (V) Bent Bøgsted (DF) Colette L. Brix (DF) Jakob Axel Nielsen (KF)

Tom Behnke (KF) Thomas Adelskov (S) Kirsten Brosbøl (S) Jytte Andersen (S) nfmd.

Anne-Marie Meldgaard (S) Lone Møller (S) Elisabeth Geday (RV) Ole Sohn (SF)

Jørgen Arbo-Bæhr (EL)

Siumut, Tjóðveldisflokkurin, Fólkaflokkurin og Inuit Ataqatigiit havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	52	Enhedslisten (EL)	6
Socialdemokratiet (S)	47	Siumut (SIU)	1
Dansk Folkeparti (DF)	24	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Fólkaflokkurin (FF)	1
Det Radikale Venstre (RV)	17	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	11		

Oversigt over bilag vedrørende L 235

Bilagsnr.	Titel
1	Udkast til forslag til lov om ændring af udlændingeloven
2	Høringssvar, fra integrationsministeren
3	Høringsnotat, fra integrationsministeren
4	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
5	Henvendelse af 5/5-06 fra Rejsearbejdere.dk
6	Henvendelse af 8/5-06 fra Dansk Landbrug
7	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
8	Ændringsforslag fra integrationsministeren
9	Yderligere høringssvar og supplerende høringsnotat, fra integrationsministeren
10	1. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 235

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om kommentar til henvendelse af 5/5-06 fra Rejsearbejdere.dk, til integrationsministeren, og beskæftigelsesministerens svar herpå
2	Spm. om kommentar til henvendelse af 8/5-06 fra Dansk Landbrug, til integrationsministeren, og beskæftigelsesministerens svar herpå